

Broj: 01,02,03,04/2-05-622/07
Sarajevo, 13. 2. 2008.

KOLEGIJU DOMA NARODA PSBiH

KOLEGIJU ZASTUPNIČKOG DOMA PSBiH

Predmet: Izvješće o sudjelovanju na parlamentarnom forumu o borbi protiv trgovine ljudima, Beč, 12. veljače 2008.

Parlamentarnom forumu, održanom u sklopu petodnevnih aktivnosti Bečkog foruma o borbi protiv trgovine ljudima, bili su nazočni članovi Interparlamentarne skupine BiH pri Interparlamentarnoj uniji: **Drago Kalabić**, predsjedatelj IPU skupine BiH, **Vinko Zorić**, zamjenik predsjedatelja IPU skupine BiH, i **Azra Alajbegović**, članica IPU skupe BiH.

Parlamentarni forum o borbi protiv trgovine ljudima bio je prilika za raspravu parlamentaraca o dobrim praksama u zakonodavstvu koje se odnosi na trgovinu ljudima. Vođena je rasprava o različitim zakonodavnim reformama potrebnim za usklađivanje državnog zakonodavstva s međunarodnim standardima i osiguranja da trgovina ljudima bude tretirana kao kazneno djelo.

Na prvom dijelu foruma organizirana je predstava o sudbini žene-žrtve trgovine ljudima s dva svršetka: dobrim i lošim. Obje priče govore o ženi koja je uslijed teških životnih uvjeta odlučila potražiti bolji život. U toj potrazi završila je u lancu prostitucije te je na kraju, bez ikakvih isprava, i uhićena. Razlika u scenarijima tiče se načina na koji vlasti zemlje u kojoj je uhićena rješavaju njezin slučaj. U priči s lošim svršetkom, ljudi koji se bave slučajem usredotočuju se na činjenicu da je uhićena bez isprava u stranoj zemlji, suđenje se odvija na pristrasan način te osoba koju je žrtva optužila za prisiljavanje na prostituciju biva oslobođena. Žrtva gotovo postaje krivac zbog „lažne“ optužbe.

U priči s dobrim svršetkom, u slučaj je uključen niz stručnjaka koji identificiraju spomenutu osobu kao žrtvu trgovine ljudima i prisiljavanja na prostituciju. Pruža joj se stručna i liječnička pomoć, a u pružanje podrške uključuju se i nevladine organizacije. Suđenje je pripremljeno na način kojim se žrtva štiti od izravnog susreta s osobom koja ju je „kupila“ i prisiljavala na prostituciju.

Važnost ove simulacije, čija je autorica poznata glumica Emma Thompson, ogleda se u ukazivanju na nužnost multidisciplinarnog pristupa u radu sa žrtvama trgovine ljudima – od stručno osposobljenih policijskih i drugih službenika, liječnika, psihologa do nevladinih organizacija.

Naglasak na drugom dijelu foruma stavljen je na ulogu parlamenata u borbi protiv trgovine ljudima. Parlamenti igraju iznimno važnu ulogu, budući da oni stvaraju političke i zakonodavne okvire za uspješan razvoj i provedbu inicijativa za borbu protiv trgovine ljudima. Stoga državne strategije za borbu protiv trgovine ljudima moraju uzeti u obzir potrebu za izmjenom zakonodavnih okvira, radi njihove usuklađenosti s međunarodnim standardima i osiguranja da

domaće zakonodavstvo trgovinu ljudima tretira kao kazneno djelo. K tomu, parlamenti imaju obvezu osigurati mjere zaštite (potencijalnih žrtava), procesuiranja počinitelja i prevencije trgovine ljudima. U vezi s tim, posebna tema parlamentarnog foruma bila je i prezentacija priručnika za parlamentarce, pod nazivom „Odgovarajući zakonski odgovori u borbi protiv trgovine ljudima“.

Danas je trgovina ljudima oblik modernog ropstva i predstavlja kršenje ljudskih prava, zločin protiv ljudske, ali i državne sigurnosti. Njezine su posljedice strašne, a obuhvaćaju tjelesno i duševno zlostavljanje i ozbiljne zdravstvene posljedice, uključujući i HIV/AIDS, te kršenje ljudskog dostojanstva. Uzrokuju je nejednakost spolova, nedostatak jednakih mogućnosti, ekonomska nejednakost, korupcija, sveopća nestabilnost, nepouzdanost pravosudnog sustava i nemogućnost države da zaštiti i skrbi o svojim građanima.

Stoga država mora djelovati u smjeru izgradnje sveobuhvatnog okvira za borbu protiv trgovine ljudima, te se u tom smislu uloga parlamenata ogleda u sljedećem:

- potpisivanju/ratificiranju međunarodnih pravnih instrumenata, uključujući Protokol UN-a o sprečavanju, suzbijanju i kažnjavanju trgovine ljudima, posebice ženama i djecom;
- jačanju odnosa između međunarodnih pravnih instrumenata i domaćeg zakonodavstva revidiranjem postojećih zakona radi usklađenosti s međunarodnim pravnim instrumentima i donošenjem zakona koji će osigurati primjenu međunarodnih standarda sadržanih u međunarodnim pravnim instrumentima;
- stvaranju parlamentarnih mehanizama za nadzor i usmjeravanje vladinih politika zaštite ljudskih prava, uključujući zaštitu žrtava trgovine ljudima;
- tretiranju svih oblika trgovine ljudima kao kazneno djelo, osiguravajući u isto vrijeme učinkovite, primjerene i sankcije koje odvraćaju potencijalne počinitelje od trgovine ljudima;
- priznavanju osoba kojima je trgovano kao žrtava koje imaju pravo na međunarodno priznata ljudska prava i u tom smislu utjecanje na formiranje specijaliziranih centara za pomoć žrtvama, te donošenje odgovarajućih propisa za identificiranje žrtava trgovine kojima se moraju pružiti temeljna ljudska prava (pravo na sigurnost, pravo na privatnost, pravo na informacije, pravo na pravno zastupanje, pravo na saslušanje, pravo na kompenzaciju za štetu, pravo na pomoć i td.);
- dodjeli sredstava za programe protiv trgovine ljudima, jačanju kontrole državnih granica, izdavanju putovnica koje nije lako krivotvoriti itd.;
- ratificiranju bilateralnih i multilateralnih sporazuma za zaštitu, pomoć i repatrijaciju žrtava trgovine ljudima;
- pokretanju javnog saslušanja o trgovini ljudima.

Izvešće pripremila:

Edina Hrnjić

Tajnica Izaslanstva

Izvešće odobrio:

Drago Kalabić

Predsjedatelj Izaslanstva